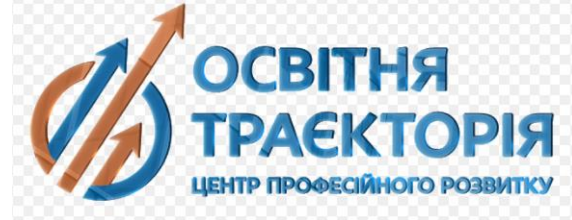

*Формування ефективної практики
з розгляду заяв про випадки булінгу
(цькування) в закладі освіти*

Інна Камішан 24.01.2022

План зустрічі

- 1. Окреслення поняття булінгу (цькування) в закладах освіти.*
- 2. Ділова гра « Заява про здійснення булінгу (цькування)».*
- 3. Формування SNOTLIST «Основні кроки закладу освіти під час розгляду заяв/повідомлень про булінг (цькування)».*
- 4. Аналіз звернення громадян, формування основного списку документації.*
- 5. Здійснення опитування.*
- 6. Запрошення до feedback. Техніки релаксації.*

ЗАКОНОДАВЧА БАЗА

1. [Закон України «Про охорону дитинства»](#)
2. [Закон України «Про захист суспільної моралі»](#)
3. [Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу \(цькуванню\)»](#)
4. [Закон України «Про освіту»](#)
5. [Наказ МОН від 22.05.2018 № 509 “Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України”](#)
6. [«Нова українська школа»: концептуальні засади реформування середньої школи](#)
7. [Наказ МОН від 28.12.2019 № 1646 “Деякі питання реагування на випадки булінгу \(цькування\) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти”](#)
8. [Наказ МОН від 26.02.2020 № 293 “Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу \(цькуванню\) в закладах освіти”](#)
- [протидії булінгу \(цькуванню\)»](#)

ЗАКОНОДАВЧА БАЗА

9. Наказ МОН від 20.03.2020 №420 “Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 26 лютого 2020 року № 293”
10. Лист МОН від 28.10.2014 № 1/9-557 “Методичні рекомендації щодо взаємодії педагогічних працівників у навчальних закладах та взаємодії з іншими органами і службами щодо захисту прав дітей”
11. Лист МОН від 02.10.2018 №1047 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами”
12. Лист МОН від 18.05.2018 № 1/11-5480 “Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству”
13. Лист МОН від 29.01.2019 № 1/11-881 “Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)” від 18 грудня 2018 р. №2657-VIII”
14. Лист МОН України від 14. 08. 2020 року №1/9-436 “Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження протидії булінгу (цькуванню)”

Актуальність проблематики булінгу в закладах освіти

У 2019 році Суди розглянули 316 справ про булінг (станом на 09.12.2019 р.), з яких у 123 справах (40%) винесено рішення про накладення стягнення:

- у 103 випадках (84%) - штраф (найчастіше на матір дитини);*
- у 10 випадках (8%) - громадські роботи (які на думку суддів рідко призначаються, оскільки не є ефективними);*
- у 9 випадках - попередження, яке не передбачено в санкції статті;*

У 2020 році адміністративними Судами винесено рішення про накладення стягнення вже у 302 випадках.

Судові справи, які стосуються проблеми булінгу, за ці два роки розглядалися у кожній з 24 областей України.

<i>Регіон</i>	<i>Кількість справ</i>
<i>Вінницька область</i>	<i>30</i>
<i>Волинська область</i>	<i>8</i>
<i>Дніпропетровська область</i>	<i>35</i>
<i>Донецька область</i>	<i>23</i>
<i>Житомирська область</i>	<i>26</i>
<i>Закарпатська область</i>	<i>17</i>
<i>Запорізька область</i>	<i>43</i>
<i>Івано-Франківська область</i>	<i>10</i>
<i>Київська область</i>	<i>43</i>

<i>Регіон</i>	<i>Кількість справ</i>
<i>Миколаївська область</i>	<i>35</i>
<i>Одеська область</i>	<i>23</i>
<i>Полтавська область</i>	<i>12</i>
<i>Рівненська область</i>	<i>3</i>
<i>Сумська область</i>	<i>24</i>
<i>Тернопільська область</i>	<i>49</i>
<i>Харківська область</i>	<i>27</i>
<i>Херсонська область</i>	<i>39</i>
<i>Хмельницька область</i>	<i>17</i>
<i>Черкаська область</i>	<i>24</i>
<i>Чернівецька область</i>	<i>13</i>
<i>Чернігівська область</i>	<i>11</i>
<i>м. Київ</i>	<i>32</i>

Безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможлиблюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (булінг (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможлиблюють вживання на території закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин. (підпункт 1 пункту 1 статті 1 ЗУ «Про повну загальну середню освіту»)

СКЛАДОВІ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

і безпечні й комфортні умови праці та навчання;

**і освітнє середовище вільне від будь-яких форм
дискримінації та насильства, цькування;**

**і створений інклюзивний і мотивувальний до навчання
простір закладу освіти**

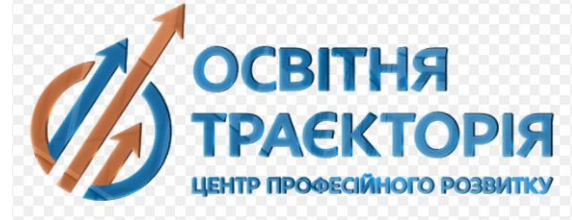

Булінг (цькування) - діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- **систематичність (повторюваність) діяння;**
- **наявність сторін - кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);**
- **дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого”;**

Хто є суб'єктами розгляду заяв про випадки булінгу (цькування)

- 1. Служба освітнього омбудсмена**
- 2. Служба у справах дітей;**
- 3. Засновник (засновники) закладів освіти або уповноважений ним (ними) орган, органи місцевого самоврядування;**
- 4. Територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.**
- 5. Керівники закладів освіти**

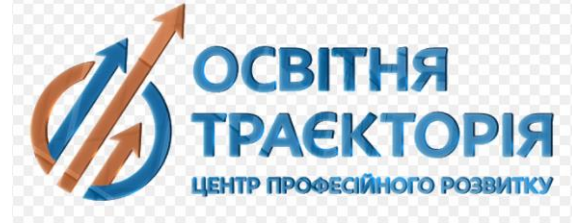
Державна служба якості освіти України і її територіальні органи

Які заяви розглядаються в закладі освіти?

Про випадки булінгу в закладі!!!

До булінгу (цькування) в закладах освіти належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організовуються за згодою керівника закладу освіти, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти.

Ознаками булінгу є

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

Ділова гра “Основні права і обов’язки”

прошу обрати ролі:

КЕРІВНИК ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА З НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ

ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА З НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ

ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА З ВИХОВНОЇ РОБОТИ

ПРАКТИЧНИЙ ПСИХОЛОГ

СОЦІАЛЬНИЙ ПЕДАГОГ

ПРЕДСТАВНИК ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

ПРЕДСТАВНИК ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

СВІДКИ – ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ

КЛАСНИЙ КЕРІВНИК

БАТЬКИ БУЛЕРА

БАТЬКИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ, ЯКИЙ ПОСТРАЖДАВ ВІД БУЛІНГУ

ПРЕДСТАВНИКИ ЮВІНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ

ПРЕДСТАВНИКИ СЛУЖБИ У СПРАВАХ ДІТЕЙ

ПРЕДСТАВНИКИ СОЦІАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ДЛЯ СІМ’ЯХ, ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

ЖЕРТВА (ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ)

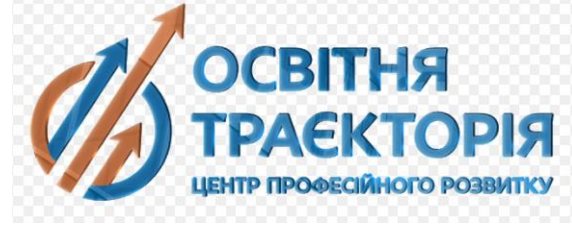
КРИВДНИК (ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ)

Прошу до Вашого розгляду ситуаційне завдання!

До керівника закладу освіти та органу управління освіти надійшла однакова за змістом заява від батьків постраждалого Данила учня 5-Б го класу, в якій зазначено, що у ході навчального процесу в приміщенні ЗОШ за адресою: Олесандра Поля 37, Аркадій учень 5-Б класу систематично вчиняв насильство психологічного та фізичного характеру (булінг) щодо свого однокласника Данила. Батьки постраждалого зазначають, що 21.05.2021 року Аркадій кинув під футболку Данила мурашу, яка його покусала, 28.05.2021 року виштовхав його з приміщення школи під дощ, внаслідок чого промок одяг останнього, 01.06.2021 року висловлювався нецензурною лайкою в його адресу, чим могла бути завдана шкода психічному здоров'ю Данила, згодом Данило почав відмовлятися ходити до школи, через постійні образи в свій бік від Аркадія.

До відома всіх сторін Аркадій є Сином Дніпровського прокурора та телеведучої 34 каналу.

Права й обов'язки батьків в даному випадку: (Постраждалої сторони, сторони кривдника) _ ГРУПА 5

Основні права, Стаття 55 ЗУ «Про освіту» п.1

отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).

захищати відповідно до законодавства права та законні інтереси здобувачів освіти;

звертатися до закладів освіти, органів управління освітою з питань освіти;

отримати інформацію від закладу освіти протягом 1 календарного дня про булінг (сторонами якого стали їх діти);

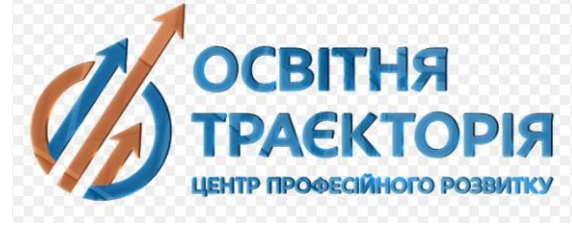
бути присутніми на засіданні комісії з розгляду заяв про булінг;

отримувати протоколи, рішення комісії з розгляду заяв про булінг,

надавати згоду на провдження психодіагностичного обстеження практичним психологом закладу освіти та надання соціально-психологічної допомоги;

Права й обов'язки батьків в даному випадку: (Постраждалої сторони, сторони кривдника) _ ГРУПА 5

Основні права, Стаття 55 ЗУ «Про освіту» п.1

надавати згоду та бути присутніми під час отримання свідчень від їх неповнолітньої дитини (до 14 років).

ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;

ставити питання по суті розгляду;

подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

п. 3. Батьки здобувачів освіти зобов'язані:

виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;

поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;

нести адміністративну відповідальність за неповнолітніх дітей до 16 років.

Права здобувача освіти, що постраждав від булінгу, став його свідком або є булером _ ГРУПА 8

Права

- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- на захист під час освітнього процесу від **булінгу** (цькування),
  - отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка **постраждала від булінгу** (цькування), тала його свідком або вчинила **булінг** (цькування).
    - здобуття освіти в безпечному освітньому середовищі.
    - захист інформації про випадки булінгу.

Зобов'язання:

- дотримуватись правил поведінки здобувачів освіти;
  - виконувати вимоги освітньої програми;
  - поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
  - відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності)

Зобов'язання:

- Здійснювати просвітницьку діяльність з питань протидії булінгу (цькування) в закладах освіти;
- вести профілактичний облік дітей, схильних до вчинення правопорушень та проведення із ними заходів індивідуальної профілактики;
- вживати заходів для запобігання і припинення стосовно дитини будь-яких протиправних діянь;

Мають права

- притягати до адміністративної відповідальності дітей віком від 16 до 18 років, які вчинили адміністративні правопорушення, а також батьків або осіб, що їх замінюють, які не виконують передбачених законодавством обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання неповнолітніх дітей;
- вносити до закладів освіти обов'язкових для розгляду подань про необхідність усунення причин та умов, що призводять до вчинення дітьми адміністративних і кримінальних правопорушень.
- проведення ознайомлювальних, попереджувальних і виховних бесід з дітьми та їх батьками, законними представниками, членами сім'ї з метою усунення причин і умов, які сприяли вчиненню адміністративного правопорушення.
- приймати участь в засіданні комісії з розгляду заяв про випадки булінгу в закладі освіти.
- отримувати копії протоколів і рішень комісії з розгляду заяв про випадки булінгу.
- отримувати інформацію від закладів освіти про випадки булінгу (цькування).
- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;

Представники соціальної служби в справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. ГРУПА 7

Зобов'язані:

- Здійснювати заходи з питань соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування),
- з'ясувати причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин; з
- забезпечувати психологічну підтримку та надання соціальних послуг здобувачам освіти;

Мають право:

- проводити соціально-профілактичну роботу, спрямованої на запобігання протидії проявам насилля, булінгу (цькування) в закладах освіти;
- здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи;
- отримувати інформацію від закладів освіти про випадки булінгу (цькування);
- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

Зобов'язання (пункті 4 статті 54 ЗУ «Про освіту»)

- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психологічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).
- вживати невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;
- за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги.

**Свідки булінгу - педагогічні працівники, здобувачі освіти.
ГРУПА 4**

Мають право:

- надавати власні свідчення представникам комісії з розгляду випадків булінгу;
- надавати свідчення в судді;
- захист від розповсюдження інформації про них, як свідків випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.
- Бути присутніми на засіданні з розгляду заяв про випадки булінгу (цькування),
- Отримувати за потреби копії протоколів засідань комісії та їх рішення.
- Отримувати психологічну допомогу за потреби від практичного психолога.
- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

Практичний психолог та соціальний педагог закладу освіти ГРУПА 2

Мають право:

- Входити до складу комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) закладу освіти;
- За наявності погодження батьків здійснювати психологічний супровід та психодіагностичні заходи, надавати узагальненні результати на засіданні комісії і батькам.
- Брати участь у розробці плану заходів з питань протидії булінгу (цькування) в закладі освіти.
- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

Зобов'язані:

- За потреби здійснювати психологічний супровід і консультування учасників булінгу.
- Разом з соціальними службами організувати та здійснювати заходи з питань соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування),
- з'ясувати причини, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;
- забезпечувати психологічну підтримку та надання психологічних, соціальних послуг здобувачам освіти;
- проводити соціально-педагогічної і психологічної просвітницької діяльності, надання інформації всім учасникам освітнього процесу щодо збереження їхнього соціального благополуччя і психічного здоров'я.

Мають право:

- надавати власні свідчення представникам комісії з розгляду випадків булінгу;
- надавати свідчення в судді;
- захист від розповсюдження інформації про них, як свідків випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.
- Бути присутніми на засіданні з розгляду заяв про випадки булінгу (цькування),
- Отримувати за потреби копії протоколів засідань комісії та їх рішення.
- Отримувати психологічну допомогу за потреби від практичного психолога.
- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

ГРУПА 1

Зобов'язання

впродовж першої доби від отримання повідомлення має обов'язково повідомити про випадок:

- поліції;
- батькам учнів-учасників булінгу;
- службі у справах дітей для того, щоби з'ясувати причини випадку булінгу та усунути їх, а також для соціального захисту дітей, які стали сторонами булінгу;
- додатково – центру соціальної служби для сім'ї та молоді. Цей центр має оцінити потреби сторін булінгу, визначити методи соціальної роботи, визначити та потім надати соціальні послуги, забезпечити психологічну підтримку.
- Якщо трапився випадок, через який дитина потребує медичної допомоги, то директор обов'язково має викликати швидку.

Директор має скликати засідання комісії з розгляду випадку булінгу впродовж 3-х робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення.

Комісія може розглядати заяву не більше 10-ти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення керівником закладу освіти.

Директор закладу освіти, заступники з НВР та ВР:

ГРУПА 1

КОМІСІЯ І ЗАСІДАННЯ

Комісія має бути затверджена на початку навчального року. Постійний склад:

голова (зазвичай це директор); педагогічні працівники; практичний психолог; соціальний педагог; представник служби у справах дітей; представник центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Варіативний склад комісії: батьки, сторони булінгу та інші представники суб'єктів реагування (органи місцевого самоврядування, засновник закладу освіти або уповноважений ним орган та територіальні органи національної поліції).

Як відбувається засідання комісії:

1. Секретар має повідомити всім членам, заявнику та іншим зацікавленим особам про порядок денний засідання, дату, час і місце проведення, надати або надіслати необхідні матеріали. Це все має відбуватися не пізніше 18-ї години за день до засідання комісії. Тобто, якщо засідання заплановано на вівторок, то не пізніше, ніж о 18-й годині понеділка мають бути поінформовані всі члени комісії.
2. Щоб засідання вважалось правомірним, **повинні бути $\frac{2}{3}$ її членів**. Рішення комісія ухвалює більшістю голосів через відкрите голосування. У випадку, якщо голоси розділилися навпіл, останнім голосом є голос директора, оскільки він є головою комісії.
3. Протягом засідання секретар комісії веде протокол. Є форма цього протоколу, згідно з [додатком до наказу](#):

ГРУПА 1

КОМІСІЯ І ЗАСІДАННЯ

4. У протоколі зазначається, які рішення ухвалює комісія, визначено потреби сторін булінгу в соціальних та психолого-педагогічних послугах, перераховано їх. А також – які мають бути вжиті інші заходи для усунення причин булінгу, рекомендації для педпрацівників, батьків або інших законних представників неповнолітньої особи.
5. Керівник закладу освіти наказом має оформити протокол засідання комісії.
6. визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування);
7. моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;
8. надання рекомендацій для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;
9. надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

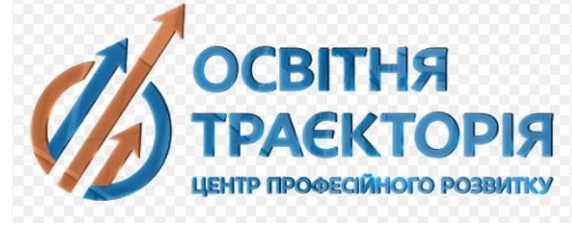
**Засновник (засновники) закладів освіти або уповноважений ним (ними)
орган, органи місцевого самоврядування ГРУПА 3**

Зобов'язані

- Здійснювати контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- розгляди скарг про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та прийняття рішення за результатами розгляду таких скарг;
- сприяння створенню безпечного освітнього середовища в закладі освіти;
- вжиття заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу, належить до повноважень засновника закладу освіти відповідно до ч. 2 ст. 25 Закону України «Про освіту».
- здійснювати інформаційно-просвітницьку, профілактичну діяльність серед учасників освітнього процесу щодо булінгу (цькування) та нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у міжособистісних стосунках;
- ініціювати включення до щорічного плану підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників
(з відривом чи без відриву від освітнього процесу) підготовку
з питань формування соціальних компетентностей та навичок запобігання та протидії булінгу (цькуванню);
- сприяти розробці плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти

**Засновник (засновники) закладів освіти або уповноважений ним (ними)
орган, органи місцевого самоврядування ГРУПА 3**

Мають право:

-контролювати виконання плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;

-Координувати спільну роботу закладів освіти, служб та органів національної поліції з питань вироблення загальної політики запобіганню проявам булінгу (цькування) в закладах освіти.

SHOT LIST

«Основні кроки закладу освіти під час розгляду заяв/повідомлень про булінг (цькування)»

<i>Крок</i>	<i>Заходи</i>	<i>Терміни</i>
<i>Крок 1</i>	<i>Фіксація в журналі реєстрації заяви або повідомлення про булінг</i>	<i>Невідкладно, в день надходження заяви, повідомлення</i>
<i>Крок 2</i>	<i>Надання медичної допомоги здобувачеві освіти (за потреби), за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;</i>	<i>Невідкладно, в день надходження заяви, повідомлення</i>

SHOT LIST

«Основні кроки закладу освіти під час розгляду заяв/повідомлень про булінг (цькування)»

<i>Крок 3</i>	<i>Повідомлення батьків здобувачів освіти про випадок булінгу (цькування) або підозру про його вчинення.</i>	<i>Невідкладно, в день надходження заяви, повідомлення</i>
<i>Крок 4</i>	<i>Керівник закладу освіти надсилає лист-повідомлення про надходження заяви/повідомлення про булінг (цькування) до територіального органу (підрозділу) Національної поліції України.</i>	<i>У строк, що не перевищує однієї доби з дня отримання заяви/повідомлення</i>
<i>Крок 5</i>	<i>Керівник закладу освіти надсилає лист-повідомлення про надходження заяви/повідомлення про булінг та сторін булінгу (цькування) до служби у справах дітей.</i>	<i>У строк, що не перевищує однієї доби з дня отримання заяви/повідомлення</i>

SHOT LIST

«Основні кроки закладу освіти під час розгляду заяв/повідомлень про булінг (цькування)»

Крок 6	<i>Керівник закладу освіти надсилає лист-повідомлення про надходження заяви/повідомлення про булінг та сторін булінгу (цькування) до центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг.</i>	<i>У строк, що не перевищує однієї доби з дня отримання заяви/повідомлення</i>
Крок 4	<i>Видання наказу по закладу освіти, про розгляд заяви про випадок булінгу (цькування) або підозру про його вчинення.</i>	<i>Не пізніше ніж через день, з дня отримання Заяви/повідомлення</i>
Крок 8	<i>Скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі - комісія)</i>	<i>не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення</i>

SHOT LIST

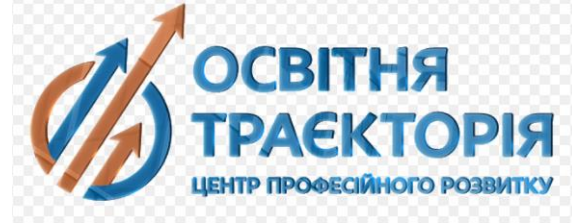
«Основні кроки закладу освіти під час розгляду заяв/повідомлень про булінг (цькування)»

Крок 9	<i>Секретар комісії надсилає запрошення на засідання членам комісії</i>	<i>Не пізніше 18.00 за день, до дня засідання</i>
Крок 10	<i>Секретар комісії надсилає запрошення до участі в засіданні комісії (за згодою) батькам або іншим законним представникам малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також сторонам булінгу (цькування), представникам інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти</i>	<i>Не пізніше 18.00 за день, до дня засідання</i>
Крок 11	<i>Проведення установчого засідання на якому Голова комісії визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії. Встановлення строків виконання цих обов'язків, збору інформації, матеріалів, здійснення опитування свідків, пояснень, висновків практичного психолога та соціального педагога.</i>	<i>Не більше п'яти календарних днів для роботи членів комісії</i>

SHOT LIST

«Основні кроки закладу освіти під час розгляду заяв/повідомлень про булінг (цькування)»

<p><i>Крок 12</i></p>	<p><i>Підготовка секретарем та ознайомлення всіх членів комісії, присутніх на засіданні зі зобов'язанням про нерозголошення інформації, що стала відома всім учасникам засідання за результатами розгляду заяви/повідомлення про булінг.</i></p>	<p><i>Протягом установчого засідання</i></p>
<p><i>Крок 13</i></p>	<p><i>Секретар комісії надсилає запрошення на засідання членам комісії, батькам або іншим законним представникам малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також сторонам булінгу (цькування), представникам інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.</i></p>	<p><i>Не пізніше 18.00 за день, до дня засідання</i></p>

SHOT LIST

«Основні кроки закладу освіти під час розгляду заяв/повідомлень про булінг (цькування)»

Крок 14	<i>Проведення підсумкового засідання комісії, розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.</i>	<i>Не пізніше 10 робочого дня з дня отримання заяви/повідомлення про булінг</i>
Крок 15	<i>Формування секретарем комісії протоколів засідання у 5 примірниках</i>	<i>Не пізніше 10 робочого дня з дня отримання заяви/повідомлення про булінг</i>
Крок 16	<i>У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належать: оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;</i>	<i>Не пізніше 10 робочого дня з дня отримання заяви/повідомлення про булінг</i>

«Основні кроки закладу освіти під час розгляду заяв/повідомлень про булінг (цькування)»

<p>Крок 16</p>	<p><i>визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;</i></p> <p><i>визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування);</i></p> <p><i>моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;</i></p> <p><i>надання рекомендацій для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;</i></p> <p><i>надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).</i></p>	<p>Не пізніше 10 робочого дня з дня отримання заяви/повідомлення про булінг</p>
-----------------------	---	--

SHOT LIST

«Основні кроки закладу освіти під час розгляду заяв/повідомлень про булінг (цькування)»

<p><i>Крок 17</i></p>	<p><i>Формування наказу закладу освіти про результати розгляду заяви/повідомлення про випадок булінгу (цькування) – із обов'язковим зазначенням прийнятих рішень комісією.</i></p>	<p><i>Не пізніше 10 робочого дня з дня отримання заяви/повідомлення про булінг</i></p>
<p><i>Крок 18</i></p>	<p><i>Керівник закладу освіти надсилає копії протоколів із зазначенням висновку комісії до до територіального органу (підрозділу) Національної поліції України, служби у справах дітей, центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.</i></p>	<p><i>Не пізніше 10 робочого дня з дня отримання заяви/повідомлення про булінг</i></p>
<p><i>Крок 19</i></p>	<p><i>Копії протоколу, наказу про встановлення комісією факту булінгу (цькування) надаються закладом освіти за вимогою сторонам (учасникам) булінгу або їх законним представникам.</i></p>	<p><i>Не пізніше 10 робочого дня з дня отримання заяви/повідомлення про булінг</i></p>

SHOT LIST

«Основні кроки закладу освіти під час розгляду заяв/повідомлень про булінг (цькування)»

<p><i>Крок 20</i></p>	<p><i>Секретарем комісії формується єдина справа за результатами розгляду заяви/повідомлення про випадок булінгу/цькування та зберігається у закладі освіти відповідно до правил організації діловодства та архівного зберігання.</i></p>	<p><i>Протягом 5 робочих днів, з дня прийняття рішення комісією</i></p>
<p><i>Крок 21</i></p>	<p><i>Внесення відомостей секретарем комісії до книги реєстрації архівних справ, за результатами розгляду заяв/повідомлень про булінг, або підозру в його вчиненні</i></p>	<p><i>Протягом 5 робочих днів, з дня прийняття рішення комісією.</i></p> <p><i>За результатами формування архівної справи</i></p>

Рефлексія «Все в твоїх руках»

**На аркуші паперу кожен обводить свою ліву руку.
Кожен палець – це певна позиція, з приводу якої
необхідно висловити свою думку.**

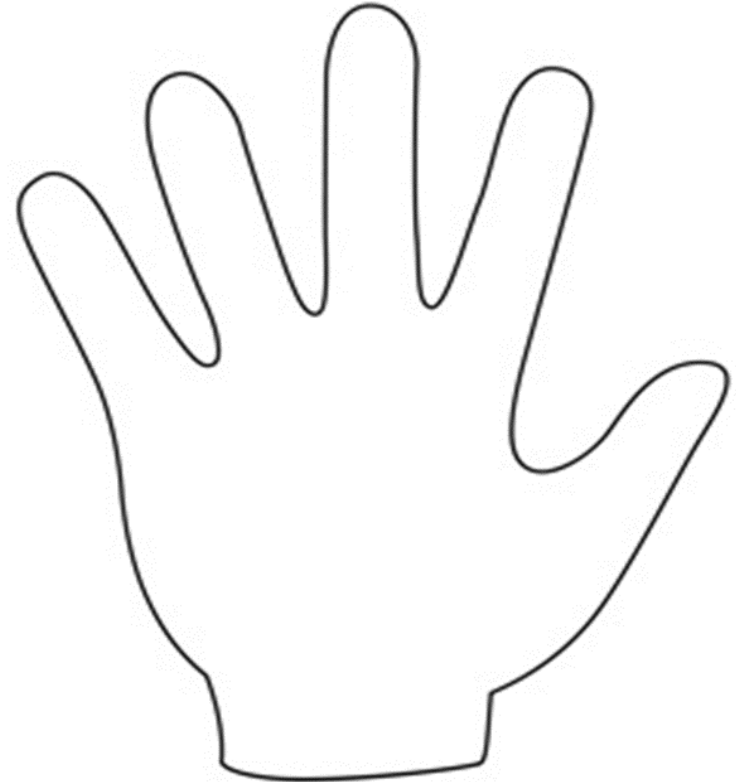
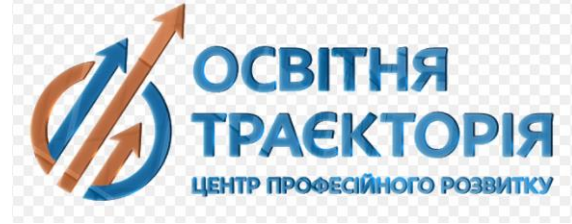
**Великий – для мене було важливим і
цікавим...**

**Вказівний – з цього питання я отримав
конкретну рекомендацію...**

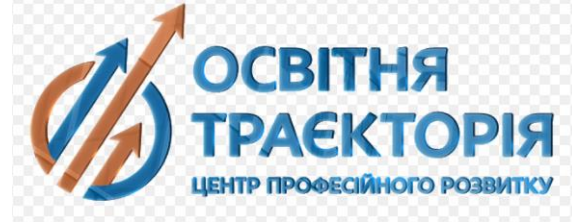
**Середній – мені було важко (мені не
сподобалось)...**

**Безіменний – моя оцінка психологічної
атмосфери...**

Мізинець – для мене було недостатньо...

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

ot_cpr@dhp.dniprorada.gov.ua

ot_cpr@dhp.dniprorada.gov.ua

<https://www.facebook.com/otcpr2021>